

บทที่ 1

บทนำ

โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา: ครอบครัวแบบพอเพียง ระยะที่ 2 ได้รับงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2553 สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ ภายใต้โครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในรูปแบบของงานวิจัย โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัวไทย สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานโครงการ

1. ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) โดยมุ่งเน้น “การพัฒนาสังคมอยู่เย็นเป็นสุข” ร่วมกัน (Green and Happiness Society) และยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางพัฒนา เพื่อให้คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้ ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพและเป็นธรรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ และทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมในทุกระดับเริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว ซึ่งสถาบันครอบครัวถือได้ว่าเป็นสถาบันพื้นฐานหลักที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพคน ตลอดจนเป็นฐานราก (foundation) ความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2547-2556 (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว 2547) ได้กำหนดให้ยุทธศาสตร์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาครอบครัวเป็นยุทธศาสตร์สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาศักยภาพของครอบครัวแบบองค์รวม โดยมีมาตรการในการเตรียมความพร้อมคู่หูหญิงชายก่อนแต่งงานสร้างครอบครัว และส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกครอบครัวมีความรู้ ทักษะ รู้คุณค่า และรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและสถานภาพของสมาชิกแต่ละคนในครอบครัวที่สอดคล้องกับวงจรชีวิตมนุษย์และครอบครัว หากสมาชิกครอบครัวมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา การดำเนินชีวิตของสมาชิกแต่ละคนในฐานะปัจเจกบุคคลและในภาพรวมของความเป็นครอบครัว ก็ย่อมเป็นไปอย่างราบรื่นมีความสุข การเรียนรู้สำหรับครอบครัวในสภาพสังคมปัจจุบันจำเป็นต้องมีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีสาระที่เป็นประโยชน์สอดคล้องกับความต้องการในการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่หลากหลาย

ในยุคของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาสำหรับบุคคลทุกช่วงอายุ โดยมุ่งเน้นการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อให้

บุคคลแต่ละคนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตลอดเวลา “ครอบครัวศึกษา” (Family Education) ถือเป็นสาระความรู้หนึ่งที่มีความหมายความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล ทั้งในมิติครอบครัว และในมิติสังคม โดยที่ครอบครัวเป็นสถาบันย่อยทางสังคมพื้นฐานอันดับแรก ในการให้กำเนิดชีวิต และหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ให้กับบุคคลแต่ละคน การศึกษาหรือการให้ความรู้เรื่องชีวิตครอบครัว (family life education) จึงได้รับความสนใจจากนักวิชาการหลากหลายสาขาวิชาแตกต่างกันไปตามมุมมอง หรือจุดเน้นของศาสตร์นั้น ๆ ซึ่งแต่ละศาสตร์ต่างมีความพยายามที่จะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าตามแนวทางของตนมาใช้เผยแพร่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของคนและสังคมส่วนรวม สำหรับแนวคิดทางมนุษยนิเวศศาสตร์ได้ใช้กรอบความคิดของ “ระบบมนุษย์นิเวศ” (Human Ecological System) ซึ่งให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับบริบทรอบตัวมนุษย์ โดยเฉพาะครอบครัวและชุมชนอยู่ตลอดเวลา โดยที่มนุษย์จะเรียนรู้และปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสภาวะการณ์ต่าง ๆ การเรียนรู้เรื่องครอบครัวจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากครอบครัวเป็นหน่วยย่อยของสังคมที่มนุษย์ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตัวมนุษย์มากที่สุด พฤติกรรมและการแสดงออกของผู้คนในสังคมล้วนแต่หล่อหลอมมาจากวิถีชีวิตในครอบครัวทั้งสิ้น

“ครอบครัว” เป็นบริบทของชีวิตที่อยู่ใกล้ตัวเด็กและเยาวชนมากที่สุด เด็กเกิดมาจำเป็นต้องอาศัยพึ่งพาผู้เลี้ยงดูที่ให้ความรักความอบอุ่นและสนองตอบความต้องการพื้นฐานของชีวิต และการอุ้มชูอบรมสั่งสอนให้มีบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในสังคม การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมตามศักยภาพและความต้องการในแต่ละช่วงวัยย่อมส่งผลต่อระดับคุณภาพประชากร ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของสังคม ปัจจุบันครอบครัวไทยมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะโครงสร้างและรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะการทำหน้าที่ของครอบครัว การสืบทอดค่านิยมทางวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม การเกื้อหนุนความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว การเผชิญปัญหา และการปรับตัวของครอบครัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม การทำความเข้าใจกับวิถีชีวิตครอบครัวไทยยุคนี้พร้อมกับความพยายามทำให้ครอบครัวไทยอยู่รอดด้วย “กลไกการเรียนรู้ในครอบครัว” เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง

การพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา (e-Family Learning Project) ด้วยระบบการศึกษาทางไกล ในลักษณะของการนำเสนอข้อมูลความรู้บนเว็บไซต์ของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัวไทย มุ่งเน้นการประมวลและนำเสนอองค์ความรู้และสารสนเทศเกี่ยวกับหลักคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการศึกษาตัวอย่างหรือแบบปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ของการใช้ชีวิตครอบครัวแบบพอเพียงในสังคมไทย ซึ่งสาระความรู้ด้านครอบครัวถือเป็นมิติแกนกลางในขอบข่ายงานทางมนุษยนิเวศศาสตร์ที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพคน ด้วยเหตุนี้ โครงการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการ

เรียนรู้ครอบครัวศึกษา จึงเริ่มต้นขึ้นในปีงบประมาณ 2550 โดยประเด็นหัวข้อนำร่องที่เป็นจุดเริ่มต้นของโครงการนี้ในระยะที่ 1 คือ “ครอบครัวกับความพอเพียง” ซึ่งศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัวไทยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องราวชีวิตครอบครัวแบบพอเพียงเป็นรายกรณี (เกณฑ์การคัดเลือกครอบครัวแบบพอเพียงใช้แนวทางการพิจารณาของกรมการพัฒนาชุมชน ตามเกณฑ์ตัวชี้วัด 6x2 (ครอบคลุมองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และด้านการเอื้ออริต่อกัน ซึ่งแต่ละด้านมีตัวชี้วัดย่อย 2 เรื่อง) ของการคัดเลือกหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดให้ติดต่อครอบครัวที่อยู่ในรายชื่อที่ผ่านการคัดเลือกจากกรมการพัฒนาชุมชนในแต่ละปีเข้าร่วมโครงการตามความสมัครใจในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 8 จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท สระบุรี และลพบุรี (โครงการในระยะที่ 1 เลือกดำเนินการจังหวัดที่อยู่ในบริเวณใกล้กับที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อประโยชน์การเชื่อมโยงเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยในอนาคต ส่วนโครงการระยะที่ 2 เป็นการขยายผลต่อเนื่องจากโครงการระยะที่ 1 ซึ่งดำเนินการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน) และได้พัฒนาหน้าจอบริบทเว็บไซต์ในการนำเสนอเรื่องราวตัวอย่างชีวิตครอบครัวแบบพอเพียง จำนวน 19 ครอบครัว รวมทั้งข้อมูลความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักคิดและหลักปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บนเว็บไซต์ของสาขาวิชา เพื่อที่จะเป็นช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้และการเผยแพร่ต้นแบบ/แบบอย่างที่ดี ให้เกิดแรงบันดาลใจแก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประชาชน และผู้สนใจทั่วไป ทั้งนี้โครงการคาดหวังว่าจะมีโอกาสทำการศึกษาหัวข้อเรื่อง “ครอบครัวกับความพอเพียง” นี้ ได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ จนครบทุกภาคของประเทศไทย ขึ้นอยู่กับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินและทรัพยากรสนับสนุนโครงการ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในแต่ละปี อันจะนำไปสู่การประมวลสังเคราะห์ภาพรวมขององค์ความรู้การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชีวิตครอบครัวไทยที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติจริง

ดังนั้น การพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา (e-Family Learning) ภายใต้หัวข้อ “ครอบครัวแบบพอเพียง” ระยะที่ 2 ของศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัวไทย สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ จะเป็นการสานต่อและขยายผลการเปิดช่องทางการเรียนรู้ในการให้บริการเผยแพร่องค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวในสังคมไทย บนพื้นฐานของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวไทยให้ราบรื่นผาสุกตลอดไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อค้นหาตัวอย่างของครอบครัวแบบพอเพียง ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง (ฝั่งตะวันตก)

2.2 เพื่อถอดบทเรียนจากตัวอย่างของครอบครัวแบบพอเพียง มาพัฒนาเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตครอบครัวแบบพอเพียง

2.3 เพื่อประเมินการให้บริการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตครอบครัวแบบพอเพียง ผ่านเว็บไซต์ของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัวไทย

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดในลักษณะของการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อขยายองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา ต่อเนื่องจากผลการวิจัยในโครงการระยะที่ 1 โดยมีรูปแบบการนำเสนอองค์ความรู้และสารสนเทศครอบครัวศึกษา ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (ซึ่งได้ทำการศึกษาไว้แล้ว) และมีการปรับเพิ่มเนื้อหาองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวการใช้ชีวิตครอบครัวแบบพอเพียงในพื้นที่ศึกษาใหม่ของโครงการระยะที่ 2 จากการศึกษาสัมภาษณ์และการถอดบทเรียนเนื้อหาเรื่องราวชีวิตครอบครัวแบบพอเพียง เป็นบทเรียนตัวอย่างครอบครัวแบบพอเพียงในเว็บเพจเพิ่มขึ้น ก่อนที่จะทำการประเมินผลรูปแบบการใช้เว็บไซต์และปรับใหม่ให้สมบูรณ์อีกครั้ง (ดูภาพที่ 1.1)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัยการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย แบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลครอบครัวแบบพอเพียง จำนวน 18 คน ได้แก่ ผู้แทน/สมาชิกครอบครัวแบบพอเพียง โดยมาจากครอบครัวที่อยู่ในเกณฑ์การคัดเลือกหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยตามเกณฑ์ตัวชี้วัด 6x2 และสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ในพื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด ๆ ละ 3 ครอบครัว ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มที่ 2 ผู้ประเมินองค์ความรู้และสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ ของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ จำนวน 100 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านครอบครัว จำนวน 15 คน ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือองค์กรภาคีเครือข่ายด้านครอบครัว ทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 15 คน นิสิตนักศึกษา จำนวน 30 คน ตลอดจนประชาชนหรือผู้สนใจทั่วไป จำนวน ไม่น้อยกว่า 40 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ทำการศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวชีวิตครอบครัวแบบพอเพียง ประกอบด้วย (1) ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวที่ศึกษา (2) หลักคิดของครอบครัวตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) รูปแบบการดำเนินชีวิตของครอบครัว (4) การประกอบอาชีพและการจัดการเศรษฐกิจของครอบครัว และ (5) การเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ของครอบครัว

ส่วนที่ 2 ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ต่อการนำเสนอองค์ความรู้ครอบครัวแบบพอเพียง ประกอบด้วย (1) ความสะดวกในการใช้งาน (2) ความน่าสนใจของการนำเสนอเนื้อหา (3) สาระประโยชน์ที่ได้รับ และ (4) ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ และ (5) ข้อเสนอแนะ

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา ทำการศึกษาโดยการเยี่ยมบ้านครอบครัวตัวอย่าง ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง (ฝั่งตะวันตก) จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ สุพรรณบุรี นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ (อ้างอิงจากการเห็นชอบตามมติรัฐมนตรี ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(สำนักงาน ก.พ.ร.) เสนอเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2551 เรื่องการปรับปรุงเกณฑ์การแบ่งกลุ่มจังหวัดและการกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด)

4.4 ขอบเขตด้านการจัดเก็บข้อมูล มีการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง พัฒนาเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านทำการสัมภาษณ์ครอบครัวที่ศึกษาเฉพาะรายกรณี ถอดบทเรียนเรื่องราวชีวิตครอบครัวแบบพอเพียง และนำเสนอรูปแบบการขยายผลการพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศ เรื่อง “หลักคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับแนวปฏิบัติของการใช้ชีวิตครอบครัวแบบพอเพียง” ในพื้นที่ศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง (ฝั่งตะวันตก)

4.5 **ขอบเขตด้านเวลา** จำเป็นต้องใช้เวลาในการจัดเก็บข้อมูลครอบครัวแบบพอเพียงในพื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด ประมาณ 4-5 เดือน เนื่องจากการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านและนัดหมายสัมภาษณ์ครอบครัวขึ้นอยู่กับความสะดวกของครอบครัวที่ศึกษาในแต่ละจังหวัด หลังจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ถอดบทเรียนองค์ความรู้และออกแบบการนำเสนอสาระเนื้อหาบนเว็บไซต์

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **องค์ความรู้เพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา** หมายถึง ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับครอบครัวที่ได้รับการศึกษาค้นคว้า จากเอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อต่างๆ รวมถึงการถอดบทเรียนประสบการณ์ของครอบครัวในประเด็นเรื่องครอบครัวจากชีวิตจริง โดยมีการนำความรู้เหล่านี้มาจัดทำสำหรับการนำเสนอข้อมูลในประเด็นครอบครัวแบบพอเพียงในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ บนหน้าจอบนเว็บไซต์ของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัวไทย

5.2 **สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา** หมายถึง การนำข้อมูลความรู้เกี่ยวกับครอบครัวที่ได้รวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และจากการถอดบทเรียนประสบการณ์ของครอบครัวในประเด็นเรื่องครอบครัวจากชีวิตจริง มาประมวลข้อสรุปและเรียบเรียงเนื้อหาในรูปแบบใหม่ สำหรับการนำเสนอให้มีความน่าสนใจและง่ายต่อการทำความเข้าใจ

5.3 **ครอบครัวแบบพอเพียง** หมายถึง ครอบครัวที่ได้รับการคัดเลือกว่ามีการดำเนินชีวิตครอบครัวบนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์การประเมินหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ประชาชนและผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการนำหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตครอบครัวแบบพอเพียงผ่านการเรียนรู้จากเรื่องราวชีวิตจริงในทางปฏิบัติของตัวอย่างครอบครัวแบบพอเพียง บนเว็บไซต์ของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

6.2 คณาจารย์ของสาขาวิชาได้พัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา ในประเด็นหัวข้อ“ครอบครัวแบบพอเพียง” ผ่านช่องทางในระบบการศึกษาทางไกลและกระบวนการวิจัยเชิงพัฒนาที่เป็นรูปธรรมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชนให้พึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6.3 มหาวิทยาลัยมีช่องทางเผยแพร่องค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา ด้วยระบบการศึกษาทางไกล ในหัวข้อครอบครัวแบบพอเพียง บนเว็บไซต์ของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

เป็นการให้บริการวิชาการแก่สังคมในลักษณะของการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ซึ่งประชาชนและผู้สนใจ
ทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้ง่ายและสอดคล้องกับปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต

